

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,
examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, declarat de inculpatul

Zacon Maxim Filimon, născut la 25 iunie 1985, originar și locuitor al s. Cociulia, r-nul Cantemir.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 14.08.2015 pînă la 27.11.2015;

Instanța de apel de la 18.12.2015 pînă la 02.02.2016;

Instanța de recurs de la 03.05.2016 pînă la 15.06.2016.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cantemir, din 27 noiembrie 2015, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Zacon Maxim a fost recunoscut vinovat și condamnat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de:

- art. 327 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de 2 ani.

- art. 332 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale, cu privarea dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni lui Zacon Maxim Filimon i s-a stabilit amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei în beneficiul statului, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Zacon Maxim deținînd funcția de șef de post, ofițer superior de sector al postului de poliție Șamalia al sectorului de poliție nr. 4 Cociulia din cadrul Inspectoratului de Poliție Cantemir, desemnat prin ordinul nr. 304 ef. din 02.08.2013, fiind persoană publică, pe parcursul lunii noiembrie a anului 2013, primind spre examinare informația telefonică parvenită la data de 14.11.2013, ora 19.55 în unitatea de gardă a Inspectoratului de Poliție Cantemir pe faptul că din parcela nr. 39 a cantonului nr. 9 ce aparține O.S. Cociulia au fost sustrași 5 metri steri de lemn de foc, prin ce a fost cauzată o pagubă materială în sumă totală de 2 600 lei întreprinderii silvice, realizînd din conținutul informației primite că a fost săvîrșită o infracțiune ce a atentat la proprietatea O.S. Cociulia și presupunînd că această infracțiune nu va putea fi descoperită, acționînd în interes personal, urmărind scopul diminuării artificiale a numărului de crime descoperite pe sectorul său de activitate și a-și ascunde incompetența profesională în stabilirea, prevenirea, curmarea

infracțiunilor, identificarea și punerea sub urmărire penală a persoanelor care le-au săvârșit, a decis să tănuiască de la înregistrare infracțiunea în cauză.

În acest scop, în temeiul funcției sale autoritare, Zacon Maxim a întocmit personal din numele lui Ungureanu V., un proces-verbal de audiere a martorului sub formă de explicație adresată șefului Inspectoratului de Poliție Cantemir, în care a indicat că Ungureanu V., activînd ca salariat la O.S. Cociulia, în contul salariului pe care urma să-l primească, a ridicat lemnele din pădure și a vîndut 5 metri steri de lemn specia „Ulm” unei persoane necunoscute din s. Lărguța, r. Cantemir, astfel incluzînd date denaturate și semnînd explicația din numele lui Ungureanu V., ducînd în eroare reprezentanții organului de urmărire penală, fapt ce a determinat emiterea unei încheieri potrivit Ordinului Comun nr. 121/254/286-0/95, decizie care a fost anulată de procuror și pornit proces penal.

Prin aceste acțiuni Zacon Maxim a încălcat cerințele Legii nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la Poliție și statutul polițistului, precum și prevederile fișei de post a șefului de post și ofițerului superior de sector, a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, manifestate prin tănuirea de infracțiuni și lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorităților publice.

3. Nefiind de acord cu sentința, inculpatul Zacon Maxim, a depus cerere de apel, solicitînd casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blîndă.

În motivarea cererii de apel a menționat că, consideră pedeapsa stabilită prin sentința primei instanțe una prea aspră. Invocînd că îi pare rău de cele comise și consideră că, pe cazul dat nu trebuia aplicată pedeapsa complementară. La fel, a indicat că în ședințele de judecată declarațiile au fost acceptate ca veridice, și au fost constatate circumstanțe atenuante și lipsa celor agravante.

Un alt argument invocat în cererea de apel este cel precum că, instanța de fond nu a luat în considerație și nu a motivat poziția apărării cu privire la existența circumstanțelor excepționale. Instanța a ajuns la concluzia că Zacon Maxim trebuie să fie pedepsit cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de 2 ani, dar, după părerea apelantului fără a motiva această concluzie și fără a ține cont de prevederile art. 79 alin. (1) al Codul penal. De asemenea, a făcut trimitere apelantul în cererea depusă și la faptul că se caracterizează pozitiv la locul de trai și la serviciu; careva abateri disciplinare în afara cazului dat nu a avut; are un copil minor la întreținere; concubina nu activează în cîmpul muncii, îngrijind de copil; anterior nu a avut încălcări de ordin penal sau contravențional; prejudiciul lipsește; a săvârșit faptele cu scopul pozitiv legat de serviciu; a recunoscut vina; a purces la judecarea în procedura mai restrînsă în baza probelor; pierderea serviciului ar putea însemna și pierderea sursei de întreținere, fapte ce confirmă atitudinea conștiincioasă față de societate. Toate circumstanțele în cauză în coroborarea lor, după părerea apelantului merită de a fi stabilite conform prevederilor art. 79 al Codului penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, s-a admis apelul inculpatului Zacon Maxim, a fost casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, după cum urmează:

Se încetează procesul penal în privința inculpatului Zacon Maxim pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, în temeiul expirării termenului de prescripție pentru atragere la răspundere penală.

Se recunoaște vinovat Zacon Maxim, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime

de 200 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de 1 an.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, circumstanțele cauzei cu referire la latura penală, just a încadrat acțiunile inculpatului Zacon Maxim, ca constituind o faptă penală prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi, „folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material și interes personal, dacă aceasta a cauzat daune intereselor publice ocrotite de lege”, și în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi, ”înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interese personale ”.

Astfel, primind spre examinare informația telefonică, parvenită la 14.11.2013, ora 19.55 în unitatea de gardă a Inspectoratului de Poliție Cantemir pe faptul că din parcela nr. 39 a cantonului nr. 9, ce aparține O.S. Cociulia, au fost sustrași 5 metri steri de lemn de foc, prin ce a fost cauzată o pagubă materială în sumă totală de 2 600 lei întreprinderii silvice. Realizând din conținutul informației primite că a fost săvârșită o infracțiune ce a atentat la proprietatea O.S. Cociulia și presupunând că această infracțiune nu va putea fi descoperită, acționând în interes personal, urmărind scopul diminuării artificiale a numărului de crime descoperite pe sectorul său de activitate și a-și ascunde incompetența profesională în stabilirea, prevenirea, curmarea infracțiunilor, identificarea și punerea sub urmărire penală a persoanelor care le-au săvârșit, a decis să tăinuiască de la înregistrare infracțiunea în cauză. În temeiul funcției sale autoritare, Zacon Maxim a întocmit personal din numele lui Ungureanu V., un proces-verbal de audiere a martorului sub formă de explicație adresată șefului Inspectoratului de Poliție Cantemir, din care a indicat că Ungureanu V., activînd ca salariat la O.S. Cociulia, în contul salariului pe care urma să-l primească, a ridicat lemnele din pădure și a vîndut 5 metri steri de lemn specia „Ulm” unei persoane necunoscute din s. Lărguța, r. Cantemir, astfel incluzînd date denaturate și semnînd explicația din numele lui Ungureanu V., ducînd în eroare reprezentanții organului de urmărire penală, fapt ce a determinat emiterea unei încheieri potrivit Ordinului Comun nr. 121/254/286-0/95, decizie care a fost anulată de procuror și pornit proces penal. Prin aceste acțiuni Zacon Maxim, a încălcat cerințele Legii nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la Poliție și statutul polițistului, precum și prevederile fișei de post a șefului de post și ofițerului superior de sector, a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, manifestate prin tănuirea de infracțiuni și lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorităților publice.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate în cauza penală de instanța de fond, și care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu prin coroborare, respectîndu-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a notat că, inculpatul nu contestă circumstanțele de fapt constatate de instanța de fond, și nici calificarea faptei imputate, dar este rezervat asupra individualizării pedepsei penale de către instanța de fond, pe care o consideră nejustificat de severă.

Probe noi la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost administrate, și nici n-au fost audiate persoanele ce au dat declarații în prima instanță, așa cum nu au fost contestate declarațiile acestora și părțile nu au formulat astfel de cereri.

Mai mult ca atât, cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, așa cum inculpatul Zacon Maxim a depus cererea autentică de examinare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală (f.d. 153), declarînd că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu, și prin încheierea protocolară a Judecătoriei Cantemir din 04.09.2015, a fost admisă cererea inculpatului și s-a dispus judecarea cauzei în procedura simplificată, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală (f.d. 157 verso).

Instanța de apel a remarcat și faptul că, doar recunoașterea vinovăției și menționarea că a săvîrșit infracțiunea pentru scopul pozitiv legat de serviciu, nu constituie circumstanțe atenuante excepționale. Este neargumentată sugestia apelantului, că factorii menționați ar fi determinat comportamentul inculpatului privind săvîrșirea infracțiunii. Aceasta nefiind *legată de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei*, după cum se cere la art. 79 Cod penal, care este inaplicabil speței date.

Însă, la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului Zacon Maxim, prima instanță a admis abateri de la criteriile de individualizare a pedepsei.

Instanța de apel a notat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond trebuia să pună accent pe faptul că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, numai atenuante, iar în asemenea situație nu este rezonabil aplicarea pedepsei aspre, ci din contra condiționează aplicarea unei pedepse mai blînde, dar, care totodată duce la atingerea scopului pedepsei penale, prevăzut de art. 61 Cod penal, și anume, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atât de către acesta, cît și de către alte persoane.

În viziunea colegiului judiciar pedeapsa stabilită de prima instanță este una prea aspră, fapt, care condiționează casarea sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărîri.

Instanța de apel reține că, Zacon Maxim anterior nu a fost judecat, fapt confirmat prin cazierul judiciar al inculpatului (f.d.43-43 verso, 50), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, ceea ce se demonstrează prin certificatul nr. 01-6/579 din 18.06.2014, eliberat de Spitalul r. Cantemir, anexat la materialele dosarului (f.d.48), la locul de trai și la serviciu se caracterizează pozitiv (f.d.47, 185), iar potrivit art. 76 Cod penal a fost stabilită prezența circumstanțelor atenuante, cum este recunoașterea vinovăției, căință sinceră, cît și de lipsa circumstanțelor agravante, ceea ce și determină instanța de apel de a considera că instanța de fond, stabilindu-i inculpatului Zacon Maxim în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de doi ani, i-a aplicat o pedeapsă prea severă.

Mai mult ca atât, colegiul judiciar notează că pînă la 01 decembrie 2013 erau în vigoare prevederile art. 327 alin. (1) Cod penal în redacția din 02.12.2011, în vigoare din 03.02.2012, modificările fiind efectuate în baza Legii nr. 245, privind modificările și completările unor acte legislative, care prevăd sancțiunea prevăzută de art. 327 alin. (1) Cod penal, era amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani. Legea nr. 326 din 23.12.2013, în vigoare din 25.02.2014 prevederile art. 327 Cod penal a suferit modificări, sancțiunea prevăzută la alin. (1) al articolului menționat fiind amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau închisoare de pînă la 3 ani, în ambele

cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau exercita o anumită activitate, pe un termen de la 2 la 5 ani. Circumstanțe ce nu au fost reținute de prima instanță la stabilirea pedepsei, ceea ce putea duce la stabilirea unei pedepse mai blânde decât cea stabilită prin sentința instanței de fond.

Instanța de apel a conchis că, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice, nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Iar, după părerea instanței de apel, în cazul dat pedeapsa echitabilă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, este cea sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele afacerilor interne pe un termen de un an. Pedeapsă care după părerea colegiului judiciar duce la realizarea scopului prevăzut de art. 61 Cod penal, așa cum această pedeapsă are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, cât și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Totodată, instanța de apel a considerat că procesul penal în baza art. 332 alin. (1) Cod penal în privința inculpatului urmează a fi încetat pe motivul intervenirii prescripției de tragere la răspundere penală. Or, potrivit art. 60 Cod penal, „persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare”. Reieșind din faptul că, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 322 alin. (1) Cod penal, legiuitorul a stabilit pedeapsa maximă pedeapsa închisorii pe termen de pînă la 2 ani, infracțiunea indicată este calificată ca infracțiune ușoară. Deoarece, acțiunile au fost comise în luna noiembrie 2013, informația telefonică fiind primită la data de 14.11.2013, din momentul săvârșirii faptelor de către inculpat a expirat o perioadă de peste 2 ani, fapta incriminată lui cade sub incidența art. 60 Cod penal. Mai mult ca atât, potrivit art. 275 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu mai poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, urmează a fi încetată în acest caz.

Articolul 332 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că, „în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vre-unul din temeiurile indicate la art: 275 pct. 2)-9), 285 alin. (I) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă”, ceea ce și consideră necesar instanța de apel, de efectuat.

5. La 11 aprilie 2016, inculpatul Zacon Maxim, declară recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în Organele Afacerilor Interne ca să fie exclusă. Recurentul invocă dezacordul cu aplicarea pedepsei complimentare. Totodată menționează că este o pedeapsă prea aspră pentru el și instanța nu a luat în considerație precum că s-a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, în cauză nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante, ci doar atenuante.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de inculpatul Zacon Maxim, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestui recurs, deoarece din textul deciziei instanței de apel rezultă că aceasta a analizat obiectiv probele administrate și hotărîrea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare și această hotărîre corespunde prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală. Totodată, s-au ținut cont de principiile generale de aplicare a pedepsei.

6. Verificînd argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat de inculpatul Zacon Maxim împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în interesele inculpatului atît în latura penală, cît și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul a fost pronunțat la 02 februarie 2016 în prezența participanților la proces, inclusiv a inculpatului Zacon Maxim, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate – 02 februarie 2016 (f.d. 189-verso).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 29 februarie 2016. Inculpatul Zacon Maxim, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat la data pronunțării deciziei integrale, cunoscînd despre acest fapt. Decizia a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Cahul în aceeași zi. Totodată, la 29 februarie 2016, instanța a expediat copia deciziei motivate pentru informare în adresa tuturor participanților la proces care nu s-au prezentat la pronunțarea deciziei motivate, inclusiv și inculpatului Zacon Maxim (f.d. 202).

Inculpatului Zacon Maxim a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la 11 aprilie 2016 (f.d. 213).

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 31 martie 2016, inclusiv. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de inculpatul Zacon Maxim, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult ca atît, recurentul nu aduce careva argumente întemeiate în justificarea motivelor întîrzierii declarării recursului.

Totodată, Colegiul penal reține, că termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

Referitor la argumentele inculpatului Zacon Maxim, expuse în pct. 5 din prezenta decizie, instanța de recurs nu se va expune asupra lor, odată ce recursul este declarat peste termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală.

În astfel de circumstanțe, raportînd speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că termenul de 30 zile pentru

depunerea recursului ordinar de către inculpatul Zacon Maxim este depășit, prin urmare, recursul ordinar declarat de el este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul **Zacon Maxim Filimon**, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, în propria cauză penală, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 iunie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan